

EUROOPAN KOMISSIO
LIIKENTEEN JA LIIKKUMISEN PÄÄOSASTO

Linja A – Poliittikan koordinointi ja turvaamiseen liittyvät kysymykset
A.5 – Oikeudelliset kysymykset ja rikkomisasiat

06 DEC. 2015

Bryssel
A5/JS/trg/move.a.5(2015)32207

Suomen Rautatiematkustajat ry
c/o Kalevi Kämäräinen
Puheenjohtaja
Asematie 1 B 14
FI-75530 Nurmes
Suomi

EU-Pilot 6732/2014

Arvoisa Kalevi Kämäräinen

Euroopan komissio yksilöi 17. helmikuuta 2014 päivätyn kantelunne perusteella mahdollisia EU:n oikeuden ja erityisesti asetuksen (EY) N:o 1370/2007¹ sekä perussopimuksen tiettyjen periaatteiden rikkomisia, ja lähetti Suomen viranomaisille kyselylomakkeen (viitenumero EU-Pilot 6732/2014). Esitetyt kysymykset koskivat seuraavia seikkoja:

1. Erään lähiliikenteen reitin tiettyjen seisakkeiden pysähdysten suunnitellun lopettamisen yhteensopivuus suhteessa kyseessä olevan VR:lle myönnetyn julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen vaatimuksiin ja lopettamisesta mahdollisesti aiheutuvat liialliset korvaukset (asetuksen (EY) N:o 1370/2007 4 ja 6 artiklan ja liitteen mahdollinen noudattamatta jättäminen)
2. Oikeutus julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen alkuperäisen keston jatkamiselle 50 prosentilla (31. joulukuuta 2024 asti), joka myönnettiin VR:lle 30. marraskuuta 2009 10 vuodeksi (asetuksen (EY) N:o 1370/2007 4 artiklan mahdollinen noudattamatta jättäminen)
3. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 102 artiklan mahdollinen rikkominen siten, että VR käyttää väärin määräävää markkina-asemaansa romuttamalla liikkuvaa kalustoa sen sijaan, että se asettaisi sitä saataville markkinoilla

Komissio on arvioinut perusteellisesti Suomen viranomaisten vastauksen ja tekee seuraavat päätelmät:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

Komissio on arvioinut perusteellisesti Suomen viranomaisten vastauksen ja tekee seuraavat päätelmät:

Ensimmäisen seikan osalta Suomen viranomaiset totesivat, että toimivaltainen ministeriö ei ole hyväksynyt suunnitelmia VR:n junien pysähdysten lopettamisesta tietyillä lähiliikenneasemilla. Teoriassa ministeriön ja VR:n välinen sopimus, joka koskee pääkaupunkiseudun ulkopuolisia lähiliikennepalveluja 1. tammikuuta 2012 ja 31. joulukuuta 2015 välisenä aikana, antaa mahdollisuuden palvelujen lakkauttamiselle. Suomen viranomaiset ovat kuitenkin vakuuttaneet, että ne tarkistavat julkisen palvelun velvoitteiden alaisia liikennepalveluja tarvittaessa ja varmistavat, että julkisen liikenteen tarjonta kokonaisuudessaan ei heikkene. Näin ollen asetuksen (EY) N:o 1370/2007 ja erityisesti sen 4 ja 6 artiklan rikkomista ei voitu todeta.

Mitä tulee toiseen seikkaan, Suomen viranomaiset toimittivat tietoja VR:n tekemistä merkittävistä kalustoinvestoinneista VR:lle myönnetyn julkisen palveluhankintasopimuksen voimassaolon aikana. Vuonna 2010 alkaneen investointiohjelman kuluessa VR oli käyttänyt tai oli käyttämässä yli 400 miljoonaa euroa uuteen kalustoon, jota sen on määrä käyttää pannessaan julkisia palveluhankintoja koskevaa sopimusta täytäntöön. Näin ollen ilman tarjouskilpailua myönnetyn julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen jatkaminen enintään 50 prosentilla on asetuksen (EY) N:o 1370/2007 4 artiklan 4 kohdan mukaista. Joka tapauksessa – koska sopimus on tehty ennen tämän asetuksen voimaantuloa – sovelletaan suoraan tehtyjen sopimusten enimmäiskestoa koskevaa 8 artiklan 3 kohdan d alakohdan siirtymäsäännöstä. Siinä määrätään, että sopimusta voidaan jatkaa sen päättymiseen asti, edellyttäen, että se on rajattu kestoltaan 4 artiklaa vastaavasti eli rautateitä koskevien sopimusten osalta 15 vuoteen. Näin ollen asetuksen (EY) N:o 1370/2007 ja erityisesti sen 4 artiklan rikkomista ei voitu todeta.

Kolmannen seikan osalta Suomen viranomaiset totesivat, että VR:n omistamaa liikkuvaa kalustoa käytetään siihen asti, kunnes VR katsoo, että se on korjauskelvotonta ja tullut elinkaarensa päähän. Tässä tilanteessa VR:n todetaan hyödyntävän käytöstä poistettua liikkuvaa kalustoa ennen sen romutusta ottamalla siitä varaosia muuhun samanlaiseen, edelleen käytössä olevaan liikkuvaan kalustoon. Lisäksi Suomen viranomaiset toteavat, että Suomen kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo VR:n toimintaa kilpailulain sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 102 artiklan nojalla.

Tätä taustaa vasten komissio päättää asian käsittelyn, ellette toimita muuta näyttöä, joka osoittaisi selkeästi asetuksen (EY) N:o 1370/2007 tai muun unionin lainsäädännön rikkomisen, neljän viikon kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta.

Kunnioittavasti

Jan Scherp
Yksikönpäällikkö